

TAIVAAN JA  
**MELLAN HIMLEN OCH HAVET.**  
MEREN VÄLILLÄ.



**VÄSTAN  
FJÄRD**

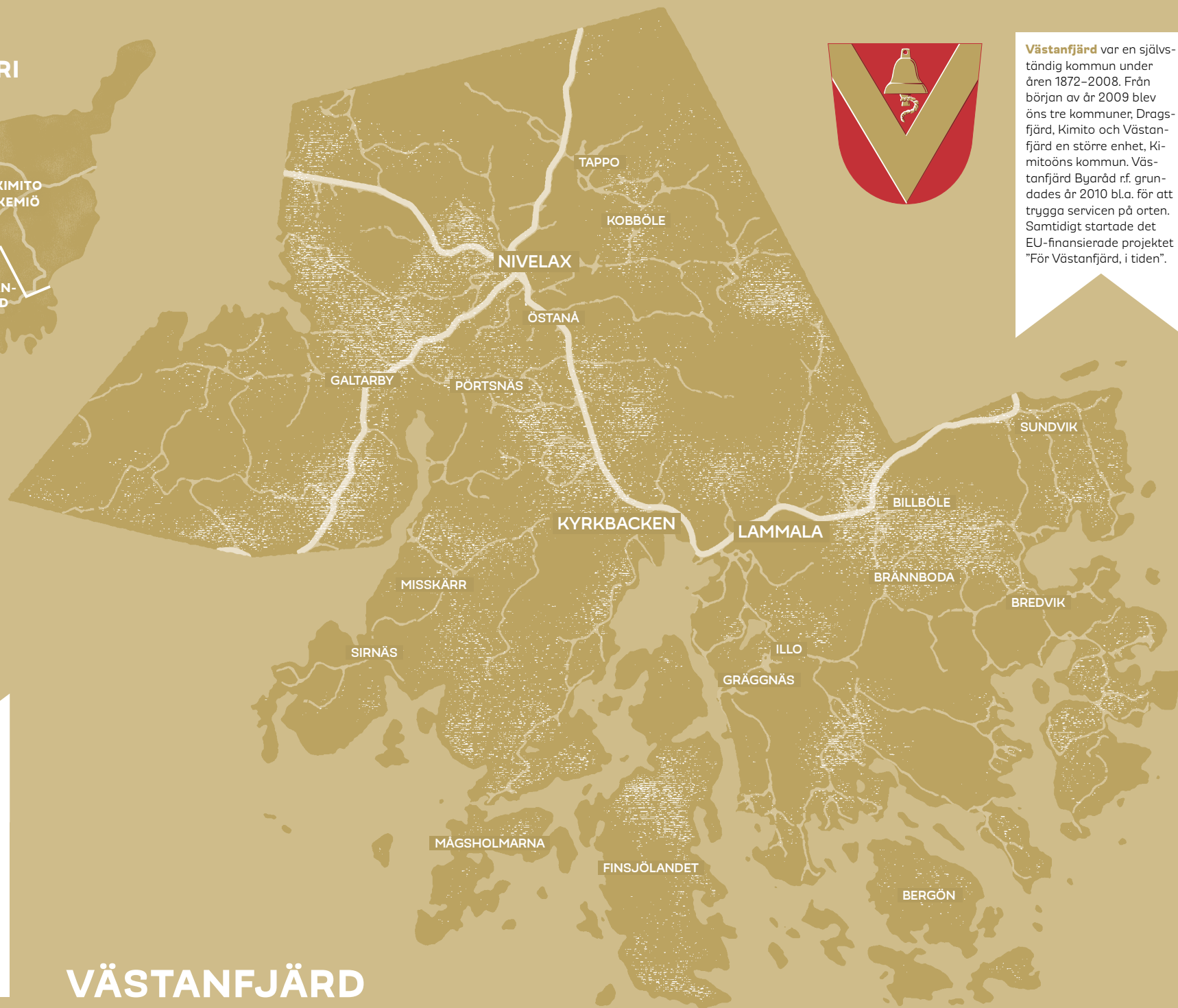
KIMITOÖN  
KEMIÖN-  
SAARI

# KIMITOÖN KEMIÖNSAARI



**Västanfjärd** oli itsenäisen kunta vuosina 1872–2008. Vuoden 2009 alussa saaren kolme kuntaa Dragsfjärd, Kemiö ja Västanfjärd yhdistyivät Kemiönsaaren kunnaksi. Västanfjärdin Byaråd r.f. perustettiin 2010 turvaamaan mm. palvelujen pysyminen paikkakunnalla. Samalla aloitettiin EU-rahoitteinen projekti ”För Västanfjärd, i tiden”.

# VÄSTANFJÄRD



**Västanfjärd** var en självständig kommun under åren 1872–2008. Från början av år 2009 blev öns tre kommuner, Dragsfjärd, Kimito och Västanfjärd en större enhet, Kimitoöns kommun. Västanfjärd Byaråd r.f. grundades år 2010 bl.a. för att trygga servicen på orten. Samtidigt startade det EU-finansierade projektet ”För Västanfjärd, i tiden”.

# VÄSTANFJÄRD

60°02,6' 22°40,5'

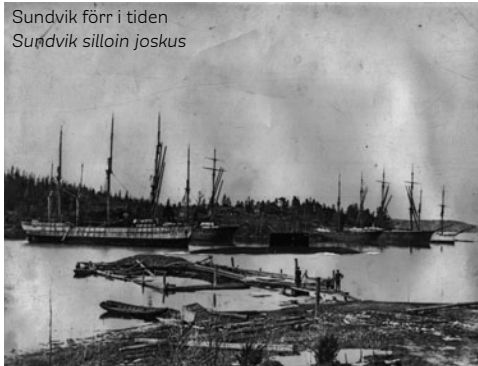
Skärgård, natur, fridfullhet, genuina människor, grannsämja och talkoanda.

Saaristo, luonto, rauha, aidot ihmiset, naapuriapu ja talkoohenki.



**Västana fjärd** ligger i den sydostliga kanten av Kimitoön. Man hittar hit sjövägen längs Finby-Dalsbruk farleden (sjökortserie B, sjökort 600).

**Västana fjärd** sijaitsee Kemiönsaaren lounaiskolkassa. Meriteitse tänne löytää Särkisalo-Taalin-tehdas laivaväylältä (merikorttisarja B, merikortti 600).



Sundvik förr i tiden  
Sundvik silloin joskus



Sundvik

PETER FLINKMAN



Lammala hamn  
Lammalan satama



Knallis



Gruven i Illo  
Illoin kaivos

## SUNDEVIK & LAMMALA BY

Från Landsväg 183 efter Kimito centrum lönar det sig att vända mot Vestlax, köra till Sundvik by och stanna vid **Charlotta Henrikssons** nya växthus. Där hittar man ett stort urval av blommor och ett sommarcafé. Även kanoter finns att hyra. År 1930 började **Söderlundarna** med fiskhantering i Sundvik by. Där gjordes Tiira-kryddfiskburkar under Åbo Fisk och Vesta-sill har fått sitt namn efter Västanfjärd. I **Sillisatama** görs nu reklamer och grafisk design. Där finns också ett sommargalleri med temautställningar.

Vesta sill kan man köpa i den moderna lanthan-deln **Knallis** i **Lammala by**. Knallis grundades år 1896 av **Karl Anton Enestam** och den nuvarande butikschefen, **Åsa Storberg**, är föreståndare i fjärde led. I Knallis finns delikatessdisk med kött och fisk, livsmedel och andra dagligvaror, bränsle, gas, byggmaterial, post-, tippnings- och internet-service samt kontantuttag med bankkort. I Knallis museum i övre våningen visas sevärdheter från 120 år av butikserksamhet. K-Extra Knallis fick utnämning som Årets företag 2014 på Kimitoön.

I Lammala by finns också bibliotek, apotek, samt dam- och herrfrisering Nimas.

I **Lammala hamn** (60°02,6' 22°40,5') finns 12 båtplatser, wc och skottkärror för utlåning åt båtburna kunder som besöker lanthan-deln Knallis i Lammala by.

Åsa Storberg, butikschefen för Knallis  
Knalliksen myymäläpäällikkö Åsa Storberg



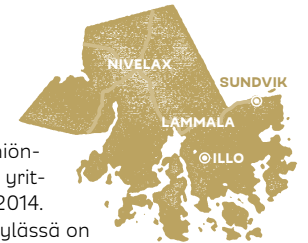
Maanteitse tultaessa kannattaa tieltä 183 Kemiön jälkeen kääntyä Vestlaxin tienhaarasta, ajaa **Sundvikin kylään**. **Charlotta Henrikssonin** uudelta kasvihuoneelta löytyy iso valikoima kukkia ja kesäkahvila. Kanoottejakin on vuokrattavana. Vuonna 1930 aloittivat **Söderlundit** kalankäsittelyn Sundvikin kylässä. Siellä valmistettiin mm. Tiira-maustesilliä (Åbo Fisk). Vesta-silli on nimetty Västanfjärdin mukaan. **Sillisatamassa** tehdään nykyisin mainoksia ja graafista suunnittelua. Kesäisin siellä järjestetään teemanäyttelyitä.

Vesta-silliä voi ostaa nykyaikaisesta maalais-kauppa **Knalliksesta** Lammalan kylässä. **Karl Anton Enestam** perusti Knalliksen vuonna 1896. Kauppaa pitää neljännen polven kauppias **Åsa Storberg**. Knalliksessa on palveleva tuoretiski, josta saa kalaa, lihaa ja leivonnaisia. Knalliksesta löytyy mm. elintarvikkeita, ja muita päivittäistavaroita, polttoainetta, kaasua, rakennustarvikkeita, postin palvelut ja veikkauspiste, ilmainen internet-yhteys ja pankkikortilla käteistä. Yläkerran kaupamuseossa on nähtävää liki 120 kauppavuoden

ajalta. K-extra Knallis sai Kemiön-saaren vuoden yrittäjäpalkinnon 2014.

Lammalan kylässä on myös apteekki, kirjasto sekä parturi-kampaamo Nimas.

**Lammalan satamassa** (60°02,6' 22°40,5') on 12 vierasvenepaikkaa, wc ja kottikärryjä lainaksi Knalliksen kyläkaupassa asioiville veneilijöille.



Sjöfart, skeppsbyggnad, rederi, kalkbruk, skolor, åldringshem, småbruk, skogsarbete och fiskeri har tidigare gett näring åt västanfjärdsoarna. Nuförtiden är det mest service och privata företag.

Merenkulku, laivanrakennus, varustamat, kalkkiteollisuus, koulut, vanhainkodit, pienviljelys, metsätöitä ja kalastus ovat aikaisemmin antaneet toimeentulon västanfjärdiläisille. Nykyisin työllistävät eniten palvelut ja yksityiset pienyritykset.



Jakten Eugenia vid Kalkholmen  
Eugenia-jahti Kalkholmenilla



## GRÄGGNÄS & KALKHOLMEN

**Folkhälsans simstrand** med hopptorn finns i **Gräggånäs** ca 2 km från Lammala centrum. Därifrån kan man fortsätta längs Gräggånäsvägen och göra en sväng till **Illo kalkgruvor**.

Västanfjärd har en hundraårig kalkbrukshistoria, som man kan bekanta sig med vid en utställning på biblioteksvinden samt även Västanfjärds berömda sjöfartshistoria med tavlor av tiotals här byggda segelfartyg.

Café och restaurang finns vid **Kalkholmens båtvarv** där **Edward Eklund** förestår **Café Bar Eugenia**. I samma byggnad har **D-marin** båt-serviceverksamhet.

Båtvarvet byggdes 1998 för **jakten Eugenia**, som flyttades hit från Sagalund, för att byggas färdig för segling och sjösattes sommaren 2000. Eugenia är ett traditionellt segelfartyg som byggdes på talko enligt ritningar efter den ursprungliga jakten Eugenia, som sjönk år 1951 i närheten av Bolax. Eugenia har sina hemmahävar vid Kalkholmen och i Dalsbruk.

På Kalkholmen ordnas sommartid dans, marknad och allsång.

Västanfjärds Byråd har färdiga planer att utveckla Kalkholmen till en trivsam gästhamn med ett nytt servicehus och övernattningsbodar, lekplats för barnen samt parkering för husbilar. Den gamla ruinen skall ombyggnas till en scen för konserter, teater- och andra publika evenemang.

**Folkhälsans uimaranta** hyppytorneineen löytyy parin kilometrin päästä Gräggånäsistä. Sieltä voi jatkaa eteenpäin Gräggånäsintietä Kaivoskaarelle ja tutustua **Illo kalkkikaivoksiin**. Västanfjärdillä on satojen vuosien kalkkikaivoshistoria. Siihen sekä Västanfjärdin merenkulku- ja purjelaivarakentamisen historiaan voi tutustua kirjaston gläkerran näyttelyissä.

Kahvila ja ravintola sijaitsee **Kalkholmenin venetelakalla**, missä **Edvard Eklund** vastaa **Café Bar Eugenia** toiminnasta. Samassa rakennuksessa on **D-marinin** venehuolto.

Venetelakka rakennettiin vuonna 1998 **Eugenia-jahtia** varten, joka siirrettiin tänne Sagalundista rakennettavaksi valmiiksi purjehdusta varten ja laskettiin vesille kesällä 2000. Eugenia jahti on perindepurjelaiva, joka rakennettiin talkoovoimin 1951 Bolaxin lähistöllä uponneen alkuperäisen Eugeniaan piirustusten mukaan. Eugenia-jahdin kotisatamat ovat Västanfjärd ja Taalintehtas.

Kalkholmenilla järjestetään kesäisin tansseja, markkinat ja yhteislaulua.

Västanfjärdin kyläyhdistyksellä on valmis suunnitelma Kalkholmenin kehittämiseksi viihtyisäksi vierasvenesatamaksi. Yöpymisvajat ja uusi huoltorakennus, lasten leikkipaikka ja asuntovaunupaikat ovat mukana suunnitelmassa.

Vanhat kalkkiuunin rauniot kunnostetaan esiintymistilaksi teatteri- konsertti ja muita yleisötapahtumia varten.

www.eugenia.fi

# JAKTEN Eugenia JAHTI



## WESTANFJERDS KULTURSTIG



## WESTANFJERDIN KULTTUURIPOLKU

Jakten Eugenia drivs av föreningen Pro Kimitoö-skutan r.f. Det betyder att verksamheten bygger helt och hållet på frivilliga krafter. Föreningens medlemmar är ryggraden bakom skutans seglatser. Nya krafter är alltid välkomna!

Eugenia-jahtia hoitaa Pro Kimitoö-skutan r.f., jonka toiminta perustuu kokonaan vapaaehtoistyöhön. Yhdistyksen jäsenet vastaavat myös Eugenia purjehduksista. Uudet jäsenet ovat aina tervetulleita!

Pro Kimitoö-skutan r.f., Pb 19, 25701 Kimito · Pro Kimitoö-skutan r.f., Pl 19, 25701 Kemiö

Bokningar mån-fre kl. 13-16 tfn. 0440 427 862 eller info@eugenia.fi.

Varaukset arkisin klo 13-16 p. 0440 427 862 tai info@eugenia.fi

Västanfjärds historiska kyrkbyn Westanferd med Kalkholmen och Vestanviksvägen hör till den första kulturstrigen och den öppnades år 2014. Här presenteras 27 objekt byggda före år 1950. Längs vägar kan man beundra vildrosor och strandängar med får.

Västanfjärdin historiallinen kirkonkylä Westanferd, Kalkholmen ja Vestanvikintie ovat mukana Västanfjärdin ensimmäisessä keuhkossa 2014 avatussa kulttuuripolussa. Mukana on 27 ennen vuotta 1950 rakennettua kohdetta.



## 1 VESTANFJÄRD 1850-t.

Vestanfjärd gård är ett gammalt rusthåll från 1850-talet. Gården har varit i samma släkts ägo hela tiden. På 1950-talet var ägarna Astrid och Viktor Henriksson. Huset har renoverats på 2000-talet under museiverkets tillsyn. Det är lantbruk, båtplatser och båt vinterförvaring som den nuvarande ägaren, Berndt Hagman med familjen, får sin näring av.

Vestanfjärdin kartano on vanha ratsutila, joka on edelleen saman suvun omistuksessa. 1950-luvulla tilalla asuivat **Astrid** ja **Viktor Henriksson**. Peruskorjattu 2000-luvulla museoviraston valvonnassa. Maanviljelyn ohella tilan elinkeinoksi on viime vuosina tullut veneiden laituripaikat ja talvisäilytys. Nykyinen omistaja on **Berdnt Hagman** perheineen.



## 2 SOLBACKA 1885

Huset's namn har varit Solbacka sedan 1988. Tidigare namnet Viksberg blev kvar i stomlägenheten. Huset har byggts i två delar: Äldre delen år 1885 och nyare 1912. Man kan klart se olika byggnadsår i stenfoten. Den yngre delens stenfot har samma sten som i Västanfjärds nya kyrka. Ett fönster i jugendstil har troligen år 1912 gjorts i den äldre byggnadsdelen. Tidigare ägaren **Alma Henriksson** var Astrids och Alfhilds mor. Alfhild var gift med **Hugo Dahlqvist**, som stupade i kriget. Nuvarande ägaren till Solbacka är familjen **Kovasiipi**.

Talon nimi on Solbacka vuodesta 1988. Aikaisemmin talo tunnettiin nimellä **Viksberg**. Viksberg-nimi jäi kantatitille. Talo on rakennettu kahdessa osassa siten, että vanhempi osa on tehty v. 1885 ja uudempi osa v. 1912. Rakennuksessa näkyy selvästi mm. kivijalassa eri rakennusvuodet. Uudemman osan kivijalassa on käytetty samaa rakennuskiveä kuin Västanfjärdin uudessa kirkossa. Rakennuksen vanhempaan osaan on ilmeisesti v. 1912 tehty Jugend-tyylinen ikkuna. Aikaisempi omistaja **Alma Henriksson** oli **Astridin** ja **Alfhildin** äiti. Hänen jälkeensä talossa asuivat Alfhild ja **Hugo Dahlqvist**, joka kaatui sodassa. Nykyisin talon omistaa **Jarkko Kovasiipi** perheineen.



3

### 3 BACKA 1930-t.

Backa har tidigare varit en del av Viksberg/Solbacka. Där bodde **Leonna** och **Frans Lindblom**. Nya ägaren är **Marko Pirttijärvi**.

Backa oli ennen osa Solbackan/Viksbergin tilaa. Siinä ovat asuneet **Leonna** ja **Frans Lindblom**. Nykyinen omistaja on **Marko Pirttijärvi**.



4

### 4 KOMPASSEN 1934

Tidigare bodde **Eliel Hollsten** där. På 1950-talet köptes huset av syskonen **Helga** och **Tyra Jansson**, som var pensionerade lärare. Efter dem ägdes huset av **Helmi** och **Sven Eklund**. Kompassens ägare är **Sanna Hovi** med familjen. Huset har renoverats på 2000-talet.

Aikaisemmin talossa on asunut **Eliel Hollsten**. 1950-luvulla talon ostivat eläkkeellä olleet opettajat, siskokset **Helga** ja **Tyra Jansson**. Heidän jälkeensä talon omistivat **Helmi** ja **Sven Eklund**. Nykyisin talon omistaa **Sanna Hovi** perheineen. Taloon on tehty peruskorjaus 2000-luvulla.



5

### 5 ENGDAL 1945

**August Koskinen** var änking, (hustrun **Selma**). På 1950-talet bodde också dottern **Rakel** och **Helge Blomqvist** med familj där. Rakel var "matkokerska" i Kälkestad. **August Koskinen** var klockringare (ända fram till 1962) och hjälpte eventuellt till på gravgårdarna. Senare ägaren **J-E Börman** lät 1991 bygga ett nytt hus på samma tomt för personalen på Villa Kälkestad.

Talossa asunut **August Koskinen** oli leski (vaimo **Selma**). 1950-luvulla heidän tyttärensä **Rakel** ja **Helge Blomqvist** perheineen asuivat myös talossa. Rakel oli keittäjänä Kälkestadissa. August Koskinen oli kellonsoittaja aina vuoteen 1962 asti ja hän auttoi myös hautausmaalla. Myöhempi omistaja **J-E Börman** rakennutti 1991 uuden asuintalon samalle tontille Villa Kälkestadin työntekijöille. Viimeisin omistaja **Anne Takala** on peruskorjauttanut vanhan talon 2013.



Kalkugnen ca. 1930  
Kalkkiuuni n. 1930

ELIS CARLSSON



BYGGNADSPLANERING CYGNEL

Planer för en ny gästhamn  
Suunnitelmia uudesta vierassatamasta



Kalkugnens ruiner  
Kalkkiuunin rauniot

### 6 KALKHOLMEN KALKUGNEN 1928-1955

Kalkholmen har fått sitt namn efter landets längsta ringugn, som byggdes åren 1928-1929 av **Karl Forsström Ab**. Kalksten brändes i den 110m långa eldkanalen med 18 kamrar. Skorsten var 65 meter hög. På 16-17 dygn hann man bränna runt hela ringugnen. Trä brännare gick i tre skift för att se till bränningen, som aldrig avstannade under den tid ugnen var i gång. Man lastade kalken direkt från ugnen till fartygen. På Kalkholmen fanns en stenmjölskvarn, ett kalkmagasin för osläckt kalk och en större magasinsbyggnad för krossad kalk.

Innan den 3 km långa linbanan byggdes år 1931, för transport av kalksten från Lammalagruvorna till Kalkholmen, hade man kört stenen med hästar. År 1939 flyttades linbanan till Illogruvorna.

Kalkindustrins bästa tid i Västanfjärd var på 1930-talet med ca 100 anställda vid gruvorna och kalkugnen. Några år efter kriget minskade cellulosafabrikenas förbrukning av kalksten så pass mycket, att kalkbränningen avslutades år 1949. År 1955 sprängdes skorstenen på Kalkholmen som ett synligt bevis på, att kalkbrytningens tid var förbi.

Kalkholmen on saanut nimensä vuosina 1928-1929 Karl Forsström Ab:n rakennuttaman maan pisimmän rengasuunin mukaan. Kalkkikiveä poltettiin 110 metriä pitkän tulikanavan 18 kamarissa. Piippu oli 65 metriä korkea. Koko uunillisen polttaminen kesti 16-17 vuorokautta. Kolme polttajaa kolmessa vuorossa valvoi polttoa, joka jatkui uutta uunin ollessa käytössä. Kalkki lastattiin uunista suoraan laivoihin. Kalkholmenilla oli kivijauhomylly, kalkkimakasiini sammuttamattomalle kalkille sekä isompi varastorakennus murskatulle kalkille.

Ennen kuin 3 km pitkä köysirata vuonna 1931 rakennettiin Lammalan kaivoksilta Kalkholmenille, oli kalkkivi kuljetettu hevosilla. Vuonna 1939 köysirata siirrettiin Ilon kaivoksille.

Kalkkiteollisuuden parasta aikaa Västanfjärdissä oli 1930-luku, jolloin kaivokset ja kalkkiuuni työllistivät noin 100 henkilöä. Muutama vuosi sodan jälkeen selluloosatehtaat vähensivät kalkkikiven käyttöä niin mittavassa määrin, että kalkkipolttolo lopetettiin vuonna 1949. Kalkholmenin piippu räjäytettiin vuonna 1955 kuin todisteeksi siitä, että kalkkipolton aika oli ohi.





## 7 JÄTKÄTORPPA 1936

Ulrikaborgs ägare lät bygga torpet som drängstuga. Torpet har använts som sommarvilla sen 1950-talet. Nuvarande ägare är **Ralf Vahtera**, som över tog fastigheten efter sin far.

Ulrikaborgin omistaja rakennutti torpan renkituvaksi. Torpan omistaja on **Ralf Vahtera**, joka perii sen isältään. Torppa on ollut 1950-luvulta lähtien kesähuvilana.



## 8 ULRIKABORG 1920

Byggsdes som hem åt bankdirektör **Konrad Lindblom**. Huset har varit uthyrt som barnträdgård, och några år bodde Finlandia-prisbelönta författaren **Hannu Raittila** i Ulrikaborg. Nuförtiden är huset hem åt Konrads barnbarnsbarn **Mats Nurmio** med sin familj.

Pankinjohtaja **Konrad Lindblom** rakennutti Ulrikaborgin kodikseen. Talo on ollut vuokrattuna lasten päiväkodille. Talossa on asunut muutaman vuoden Finlandia-palkittu kirjailija **Hannu Raittila**. Nykyään talo on Konradin lapsenlapsenlapsen **Mats Nurmion** ja hänen perheensä koti.



## 9 RANCHEN 1937

Husets ursprungliga namn var Vestanberg. **Lars Nurmio** gifte sig med Konrads dotter Gertrud och byggde huset. Han levde här som småbrukare. Minister **Jan-Erik Enestam** har bott i huset några år och då var brevlådan dekorerat med en nyckelpiga. Nuvarande ägaren till huset är **Dennis Lindroos** med sin familj. Dennis farfarsfar har byggt Solkulla på Kyrkbacken.

Talon alkuperäinen nimi oli Vestanberg. **Lars Nurmio** avioitui Konradin tyttären **Gertrudin** kanssa ja rakensi talon Ulrikaborgin naapuriin. Hän eli täällä pienviljelijänä. Ministeri **Jan-Erik Enestam** asuessa talossa postilaatikkoo koristi leppäkerttu. Nykyisin talon omistaa perheineen **Dennis Lindroos**, jonka isoisoisa on rakentanut kirkonmäellä sijaitsevan Solkullan.

## 10 VILLA FELIX 1910

Kälkestad folkskola (1910-1968) fick namn efter mängden av sparkstöttingar som parkerats på gården då skolbarnen vintertiden äkte sparkkälke till skolan. 1969-2009 ägdes byggnaden av **stiftelsen Apollo** och i stället för barnens glada röster blev husets liv lugnare med sina nya boende i åldringshemmet Villa Kälkestad. Huset köptes år 2010 av **Anne-Liisa Palmu**, och fick nytt namn, Pensionat Villa Felix. Pensionatet fungerade några år, men väntar nu på ny verksamhet.

Talo rakennettiin kansakouluksi vuonna 1910. Rakennus sai nimensä Kälkestad (kelkkakaupunki) koululaisten potkukelkoista, jotka talvisai-kaan täyttivät koulun pihan. 1969-2009 rakennuksen omisti Apollo-säätiö ja lasten iloisten äänien sijaan talon elämä rauhoittui uusien asukkaiden muuttaessa vanhainkoti Villa Kälkestadiin. Talon osti **Anne-Liisa Palmu**, joka avasi täysihoidola Villa Felixin vuonna 2010. Täysihoidola Villa Felix toimi muutaman vuoden, mutta ajautui konkurssiin. Talo odottaa nyt uutta elämää.

## 11 BJÖRKSTRAND 1938

Säljare var Västankvick gård och köpare klockringare **August Koskinen**. Dottern **Rakel** gift med **Helge Blomqvist** övertog huset. Rakel och Helge Blomqvist med familj var de första som bodde där. Under 1940-talet var det arbetsledare på Illogruvan, som bodde där. Sedan 1970-talet har villan tjänat som sommarvilla, då huset köptes av **Hilda** och **Otto Taimi**, som var pensionärer från Helsingfors. Nu ägs huset av **Kaija Funck** med familj.

Vestankvickin karton myi talon kellonsoittaja **August Koskiselle**. Tytär **Rakel** ja Helge Blomqvist ottivat talon haltuunsa ja olivat sen ensimmäiset asukkaat. 1940-luvulla talossa asui Illogruvan työnjohtaja. 1970-luvulta lähtien kesähuvilana, kun helsinkiläinen eläkkeellä oleva pariskunta Hilda ja Otto taimi ostivat talon. Nykyinen omistaja on **Kaija Funck** perheineen.

## 12 VILLA EKHEM 1923

Äldre personer kallade huset **"Holmbergs"**. Husets nuvarande ägare, **Harri Takala** och **Anni Vehviläinen**, har på 2000-talet köpt sin mormors **Edit Hakalas** (dottern **Elvi** och sonen **Reino**) tidigare hem och renoverat byggnaden och gården. Mellan gården och vägen växer **en skyddad ek**.

Vanhempi väki kutsui taloa "Holmbergin taloksi". Uudet omistajat, **Harri Hakala** ja **Anne Vehviläinen**, ovat lunastaneet isoäitinsä **Edit Takalan** (lapset **Elvi** ja **Reino**) entisen kotitalon. He ovat peruskorjanneet rakennusta ja pihapiiriä 2010-luvulla. Talon ja tien välissä kasvaa **rauhoitettu tammi**.



13



### 13 KULLA 1940

Troligen **Augusta Tötterströms** hus, bodde här efter att hon lämnade tjänsten som "vaktmästarinna" i Vårdkasen omkring 1940. Familjen **Jylhävuori** har huset som sommarvilla.

Luultavasti **Augusta Tötterströmin** talo. Hän asui talossa lopetettuaan työnsä Vårdkasenin vahtimestarina noin v. 1940. Nykyään talo on **Jylhävuoren** perheen kesäasunto.

14



### 14 LÖVHALLA 1946

Augustas syster, **Alina Lindberg**, bodde här. Efter hennes död övertogs huset av **Valfrid** och **Annikki** (Valfrid var Alinas bror). Valfrid byggde den lilla bastun, som fortfarande står kvar nära vägen. Där fick man, på beställning och mot en viss ersättning, bada bastu. Familjen **Jylhävuori** äger huset.

Augustan sisko, **Alina Lindberg**, asui talossa. Hänen kuolemansa jälkeen talossa asuivat **Valfrid** (Augustan veli?) ja **Annikki**. Valfrid rakensi pienen saunarakennuksen, joka on edelleen paikallaan lähellä tietä. Täällä sai tilauksesta ja tiettyä korvausta vastaan käydä saunomassa. Lövhalla ja Kulla ovat molemmat Jylhävuoren perheen omistuksessa.

### 15 KOIVULA 1941

Huset ägdes av **Axa** och **Taisto Laaksonen** med barnen **Pentti** och **Eila**. Axa hade haft polio och var väldigt rörelsehindrad. Taisto dog ute på notisen på 1950-talet. Vid ett blixtnedslag sommaren 1961 dödades den ensamstående modern och dottern, som båda satt i vindstrappan. Sönnen omhändertogs. Efter det ägdes torpet av ryssar, som byggde bastun. På 1970-talet köpte änklings **Keijo Saarni**, från Sagu, huset. Den ensamboende mannen älskade blommor. Han hade jordgubbsland och många bybor fick där plocka sina bär. Efter det Saarni flyttat till åldringshem har de nya ägarna, **Minna-Mari Niemi** och **Jyrki Kajava** velat bevara trädgården med många fina växtarter.

15



Talon omistivat **Axa** ja **Taisto Laaksonen** lastensa **Pentti** ja **Eilan** kanssa. Axa oli sairastanut polio ja oli vaikeasti liikuntaesteinen. Taisto menehtyi talvijälle nuotanvedossa 1950-luvulla. Kesällä 1961 Koivulan portailla istuneet yksinhuoltajaäiti ja tytär kuolivat pallosalaman iskiessä taloon. Poika huostaanotettiin. Tapahtuman jälkeen talo oli venäläisten omistuksessa ja he myös rakensivat pihasaunan. 1970-luvulla Koivulan osti leskeksi jäänyt **Keijo Saarni**. Yksin asuva mies rakasti kukkia. Hän viljeli mansikoita ja monet västanfjärdiläiset saivat käydä sieltä poimimassa marjansa. Saarnin muutettua vanhainkotiin ovat nykyiset omistajat **Miina-Mari Niemi** ja **Jyrki Kajava** vaalineet puutarhaa ja sen monia kasvilajeja.



## 16 BJÖRKHEM 1946

**Paul** och **Elli Stenberg**, som var vaktmästare i Vårdkasen 1939-1946, flyttade till Björkhem efter det. Nuvarande ägare är dottersonen **Markus Rouhiainen**.

**Paul** ja **Elli Stenberg** muuttivat taloon oltuaan Vårdkasenin vahtimestareina 1939–1946. Nykyisin talon omistaa heidän tyttärenpoikansa **Markus Rouhiainen**.



## 17 VESTANVIK 1700-t.

Vestanvik gård har varit självständigt jordbruk sedan början av 1500-talet. Ägarbytena har varit ovanligt många, mest kända ägare har varit överste **von Konow**, som bl.a. installerade inomhusdörrar i gårdens huvudbyggnad. Dessa är lånade eller stulna från Sveaborg.

”Von Konow, en officer i finska kriget, som också finns med i Fänrik Ståls sägner, bodde på Västankvik gård. Han var känd som en häftig karl, som en berättelse vittnar om: Von Konow hade kallat en hovslagare till sig. När han kom till Västankvik, mötte han von Konow på gårdsplanen. ”Gomorra”, sa hovslagaren. ”Vi går in”, sa von Konow. När de kom in sa hovslagaren ”gomorra” igen. ”Va fan säger du gomorra för hela tiden karl?” frågade von Konow. ”Nå sku ja int säg gomorra, när ja kommer in i överstens hus, när ja ju säger de också när jag om morgonen kommer in till mina hästar”, svarade hovslagaren. ”Du har rätt karl”

replikerade von Konow. ”Sätt mössan på huvu.” ”Inte i överstens hus”, svarade hovslagaren. ”Sätt mössan på huvu”, skrek von Konow, ”eller så skjuter jag dej genom ditt tomma huvud!” Och enligt egen berättelse fick sedan hovslagaren sitta med mössan på huvudet som en annan tok.” (Sagalunds museum). Sedan 1951 ägs gården av familjen **Ahlqvist**.

Vestanvikin kartano on ollut itsenäinen maattila 1500-luvun alusta lähtien. Kartanolla on ollut epätavallisen monta omistajaa, joista tunnetuin oli eversti **von Konow**, joka muun muassa asensi Suomenlinnasta lainatut tai varastetut sisäövet kartanon päärakennukseen.

”Von Konow, Värikki Stoolin tarinoissakin esiintyvä Suomen sodan upseeri, asui Vestanvikin tilalla. Hänet tunnettiin hurjaluontoisena miehenä, mistä seuraava tarina kertoo: Von Konow oli

kutsunut hevosenkengittäjän luokseen. Kun kengittäjä saapui tilalle, hän tapasti von Konowin pihalla. ”Huomenta”, sanoi kengittäjä. ”Mennään sisälle”, sanoi von Konow. Sisällä kengittäjä sanoi ”huomenta” toisen kerran. ”Piruako sinä sanot huomenta koko ajan, mies?” kysyi von Konow. ”No enks mä sanois huomenta kun mä tuun everstin taloon kun mä kertosanon huomenta mun hevosilki.” ”Olet oikeassa mies.” vastasi von Konow. ”Pistä lakki päähän.” ”Ei everstin talossa”, vastasi kengittäjä. ”Pistä lakki päähän” huusi von Konow, ”tai ammun reiän tuohon tyhjään päähäsi!” Ja oman kertomuksensa mukaan kengittäjä piti sen jälkeä aina lakkia päässään.” (Sagalundin museo)

Vestanvikin kartano on vuodesta 1951 lähtien ollut **Ahlqvistin** perheen omistuksessa.

## 18 ST. JACOBS TORP 1700-t.

Torpet har fått sitt namn efter Västanfjärds Gamla kyrka, som är helgad åt St.Jacob. Efter att många olika familjer bott i torpet, blev det inköpt av bybor som under åren 1965–1986 bedrev ett sommarkafé i torpet. Det historiska och för omgivningen värdefulla torpet har senast renoverats på 2000-talet. Torpets ägarna är **Helena** och **Stig Gustafsson**.

## 19 SANDBACKA 1911

**Waldemar Lindberg** (1890–1958) med familj ägde huset 1914–1998. Waldemar kallades Kejsar Lindberg för han vaktade över hela kyrkbacken. Waldemar och **Edit** fick sex barn. Deras son **Lars Waldemar** (1923–1998) donerade hela sin egendom till Västanfjärds kommun och Stiftelsen Silverringen. **Valdemarsstigen** har fått sitt namn efter fadern Waldemar och sonen Lars Waldemar. Sandbackas huvudbyggnad och ladugården från 1931 (**Tallitonttu**) har renoverats under 2000-talet av den nuvarande ägaren **Marjatta Karikoski**.

## 20 BERGHEM 1936

**Axel** och **Ester Lindberg** med två barn flyttade år 1923 från Dragsfjärd till Västanfjärd och bodde där på olika ställen förrän dom köpte Berghem 1941. Då hade familjen fått sju barn till. Huset renoverades och förstorades passande för en nibarnsfamilj. Ägarnas intresse för blommor syntes på den välskötta trädgården. Axel Lindberg hade sin arbetsplats på Kalkholmen under hela dess verksamhet. Huset har ägts av **J-E Börman**, som sålde Berghem, efter renoveringen i början av 2000-talet, till den nya ägarfamiljen **Mona** och **Martin Blomqvist**.



Torppa on saanut nimensä Västanfjärdin Vanhan kirkon, St. Jacobin kappelin mukaan. Rakennus on vuosien varrella toiminut monen perheen kotina. Vuosina 1965–1986 torpan osataneet kyläläiset pitivät siinä kesäkahvilaa. Historiallisesti ja ympäristöllisesti arvokas torppa on peruskorjattu viimeksi 2000-luvulla. Rakennuksen omistavat **Helena** ja **Stig Gustafsson**.

**Waldemar Lindberg** (1890–1958) perheeseen omisti talon vuosina 1914–1989. Waldemar sai lisänimen Keisari-Lindberg koska hän vahti koko kirkonmäkeä. Waldemar ja **Edit** saivat kuusi lasta. Heidän poikansa **Lars Waldemar** (1923–1998) lahjoitti koko omaisuutensa Västanfjärdin kunnalle ja Silverringen-säätiölle. **Valdemarinpolku** on saanut nimensä isä Waldemarin ja poika Lars Waldemarin mukaan. Nykyinen omistaja **Marjatta Karikoski** on kunnostuttanut Sandbackan asuinrakennuksen ja 1931 rakennetun navetan (**Tallitonttu**) 2000-luvulla.

**Axel** ja **Ester Lindberg** kahden lapsensa kanssa muuttivat 1923 Dragsfjärdistä Västanfjärdiin, ja asuivat useissa paikoissa ennen kuin ostivat talon vuonna 1941. Perheeseen oli tuona aikana syntynyt seitsemän lasta lisää. Taloa korjattiin ja laajennettiin 9-lapsisen perheen tarpeisiin sopivaksi. Omistajien kiinnostus puutarhanhoitoon näkyi pihan kauniissa kukkaisuutuksissa. Axel Lindberg oli töissä Kalkholmenilla koko sen toiminnan ajan (1928–1949). Talon myöhemmin ostanut **J-E Börman** myi kunnostuttamansa rakennuksen sen nykyiselle omistajaperheelle **Mona** ja **Martin Blomqvistille** 2000-luvun alussa.



## 21 SOLBACKA 1930-t.

Här bodde **Ella Lindroos** med sin dotter Evi. Ella var "matkokerska" i Kälkestad (efterträdde **Rakel Blomqvist**). Ella flyttade till Hangö där dottern bodde. Huset såldes och köptes av Elna Rosenberg, pensionerad från tjänsten som föreståndarinna på Hemgården. Då huset såldes på nytt köptes det av **Alf Holmqvist**. En liten tid ägdes huset av **Kia Börman**. Då hon flyttade till Sverige sålde hon huset till den nuvarande ägaren **Leif Mäkinen** år 2010.

Talossa on asunut **Ella Lindroos** tyttärensä **Evin** kanssa. Ella oli Rakel Blomqvistin jälkeen keittäjänä Kälkestadissa. Kun Ella muutti Hankoon tyttärensä luokse, talo myytiin Hemgårdenin johtajan virasta eläkkeelle siirtyneelle **Elna Rosenbergille**. Talon osti seuraavaksi **Alf Holmqvist**. Vähän aikaa talon omisti **Kia Börman**. Hän muutti Ruotsiin, ja myi vuonna 2010 talon sen nykyiselle omistajalle **Leif Mäkiselle**.



## 22 SOLKULLA 1939

**Ivar Lindroos** byggde Solkulla för sin familj under krigstiden. Sonen **Heiner**, med fru och två barn bodde på 50-talet på övre våningen i f.d. Kyrkbackens folkskola, men övertog på 60-talet barndomshemmet tillsammans med sin fru **Ella** och barnen **Anne-Maj** och **Karl-Gustav**. Familjen hade höns och grisar i ladugården. Mamma Ella jobbade på åldringshemmet Hemgården och pappa Heiner var busschaufför, senare körde han taxi. Ella blev änka och bodde kvar så länge hälsan medgav. Huset såldes år 2012 åt **Lotta Nervander**. Med hennes familj har Kyrkbacken fått liv och glädje med lekande barn.

Talon rakensivat sodan aikana **Ivar** ja **Anni Lindroos** perheensä kodiksi. Heidän poikansa **Heinerin** kaksilapsinen perhe asui 1950-luvulla entisen kansakoulun yläkerrassa, mutta muuttivat 1960-luvulla Solkullaan. Perheellä oli ulkorakennuksessa kanoja ja sikoja. Isä Heiner oli bussinkuljettaja ja ajoi myöhemmin taxia. Äiti **Ella** oli töissä vanhainkoti Hemgårdenissa. Leskeksi jäätyään Ella asui talossa yksin monta vuotta ennen muuttoaan vanhainkotiin. Solkulla myytiin 2010-luvulla **Lotta Nervanderille**, ja Kirkonmäelle saatiin pitkästä aikaa iloa ja elämää leikkivien lasten myötä.

## 23 BERGKULLA 1919

Ett äldre hus som har funnits på nästan samma plats, och ladugården, byggdes 1919. Huset ägdes av **Sven** (f. 1913) och **Göta Lindholm** med familj. Sven kallades enligt den äldre benämningen "kyrkväktare" eller "väktar'n". Uppgiften övertog han efter sin far **August Lindholm** som dog 1931 och Sven innehade tjänsten till och med 1962. Huset är ännu i släktens ägo, och är bebott av **Åke Lindholm**.

Nykyisen asuintalon (1963) paikalla ollut vanha asuinrakennus, ja vielä olemassa oleva navetta oli rakennettu vuonna 1919. Rakennuksen omistivat **Sven** (s. 1913) ja **Göta Lindholm** perheineen. Sveniä kutsuttiin kirkkovahdiksi "kyrkväktare tai väktar'n". Hän oli perinyt tehtävän isältään **August Lindholmilta**, joka kuoli 1931. Sven hoiti tointa aina vuoteen 1962. Bergkulla on edelleen suvun omistuksessa, ja siinä asuu nyt **Åke Lindholm**.



21



## 24 VÄSTANFJÄRD FOLKSKOLEPARCELL 1875

Västanfjärdens första folkskola (1875-1910) grundades, på Västanfjärdens församlingens förslag, enbart för pojkar. Sparbank under åren 1878-1944. Lokalitetera var hyrda åt den evakuerade befolkningen och en finskspråkig skola verkade här några år. Huset var i många år uthyrt åt Grandells busschaufförer. Huset ägdes 1990-2009 av **Michael Burmeister**, varefter han flyttade till Silverringen. Nuvarande ägaren **Yrsa von Herten** köpte huset 2011. År 1925 byggdes två våningar till på huset. Grundrenoverad 2000-2011. Huset är byggnadshistorisk värdefull, och utgör en del av den nationellt betydelsefulla kulturmiljön.

## 25 STENBACKA 1900

På 1950-talet hände det att äldre Västanfjärdsbortalade om **"Sjöholm"**. En kvinna med det namnet bodde här tillsammans med sin son i början av 1900-talet. Efter moderns död flyttade sonen bort och huset var tillfälligt uthyrt. Slutligen såldes huset till **Marta** och **Valter Heinonen**. Valter Heinonen var en "tusenkonstnär", t.o.m. urmakare och skomakare. Han kunde fixa det mesta och priset var förmånligt. Efter dem övertog dottern, **Siiri Tiirikka**, äganderätten. Huset såldes till **Hemmo Leskinen** och **Tuija Kujanpää** och är nu fritidsbostad. Huset har renoverats på 2010-talet.

25



Västanfjärdin ensimmäinen koulu perustettiin pojille Västanfjärdin seurakunnan aloitteesta 1875. Kansakouluna rakennus oli vuoteen 1910 asti. Talossa toimi säästöpankki vuosina 1878-1944.

Sodan jälkeen rakennuksessa asui evakkoperheitä ja siinä toimi joitakin vuosia myös suomenkielinen koulu. Talo oli vuokrattuna monta vuotta Grandellin linja-autonkuljettajille. 1990-2009 talon omisti **Michael Burmeister**, joka muutti Silverringeniin. Rakennusta on korotettu vuonna 1925. Peruskorjattu 2000-2011. Rakennushistoriallisesti arvokas, osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Omistaja **Yrsa von Herten**.

1950-luvulla vanhat västanfjärdiläiset puhuivat **"Sjöholmista"**. Sen niminen nainen poikansa kanssa oli asunut talossa 1900-luvun alussa. Äitinsä kuoltua poika muutti pois, ja talo oli tilapäisesti vuokrattuna. Lopulta talo myytiin **Valter** ja **Marta Heinosen**lle. Valter Heinonen oli tuhantituri, mm. kelloseppä ja suutari. Hän osasi korjata lähes mitä vaan ja hinta oli edullinen. Heidän jälkeensä omistus siirtyi tyttärelle, **Siiri Tiirikalle**. Hän myi talon **Hemmo Leskille** ja **Tuija Kujanpäälle**, jotka ovat kunnostaneet taloa ja pihapiiriä 2010-luvulla.

26



## 26 VÄSTANFJÄRDS GAMLA KYRKA, ST. JACOBS KAPELL 1759

Gamla kyrkan är byggd under ledning av kyrkobyggmästare **Isak Olin** från Åbo enligt ritningar av kyrkobyggare **Anders Piimänen**. Kyrkan är åttakantig och byggd av stock. Farstun framför kyrkdörren förstörades sannolikt år 1830. År 1847 bekläddes väggarna i kyrksalen med lärft som målades vitt. Det finns ingen elbelysning eller elvärme i kyrkan. Den 2.9.1759 hölls den första gudstjänsten i det nya predikohuset. Västanfjärd fick kapellrättigheter redan år 1794, men det dröjde till år 1825 innan den första kaplaren tillträdde tjänsten. Gamla kyrkan är i användning sommartid, och den är mycket omtyckt som vigselkyrka.

Vanha kirkko on rakennettu vuosina 1758-1759 turkulaisen kirkkorakennusmestari **Isak Olinin** johdolla kirkonrakentaja **Anders Piimäsen** piirustusten mukaan. Kahdeksankulmainen kirkko on rakennettu hirsistä. Kirkon oven edessä olevaa eiteistä suurennettiin todennäköisesti vuonna 1830. Kirkkosalin seinät verhoiltiin vuonna 1847 palttinalla ja maalattiin valkoisiksi. Kirkossa ei ole sähkövalaistusta eikä -lämmitystä. Ensimmäinen jumalanpalvelus uudessa saarnatalossa pidettiin 2.9.1759. Västanfjärd sai kappelioikeudet vuonna 1794, mutta ensimmäinen kappalainen astui virkaansa vasta vuonna 1825. Vanha kirkko on käytössä kesäisin, ja on hyvin suosittu myös vihkikirkkona.

## VÄSTANFJÄRDS NYA KYRKA 1912 VÄSTANFJÄRDIN UUSI KIRKKO 1912

Redan på 1880-talet började västanfjärdsborna samla medel till en ny, större kyrka. Grundstenen lades år 1910. Kyrkan byggdes enligt arkitekt **Helge Ranckens** ritningar i grå granit som brutits på orten. Koret blev byggt mot väster. Kyrkan invigdes 3.12.1912. Kyrkan har genomgått många reparationer för att få bukt med fukten. Stora grundrenoveringar har hållits år 1939 och 1956 då innväggarna bekläddes med panel och korfönstret täcktes in. År 2007–2008 avlägsnade man panelen och korfönstret blev igen synligt. Nu installerades också golvvärme i det nya golvet. Biskop **Gustav Björkstrand** återinvigde kyrkan 24.8.2008.

Jo 1880-luvulla alkoivat västanfjärdiläiset kerätä varoja uutta, isompaa kirkkoa varten. Peruskivi muurattiin vuonna 1910. Arkkitehti **Helge Ranckenin** piirustusten mukaan paikallisesta harmaasta graniitista rakennettu kirkko vihittiin käyttöön 3.12.1912. Kirkon kuori rakennettiin lännen puolelle. Kirkkoa on korjattu moneen otteeseen kosteusvaurioiden takia. Isot peruskorjaukset tehtiin vuonna 1939 ja 1956, jolloin sisäseiniin laitettiin paneeliverhous ja kuori-ikkuna peitettiin. Vuosina 2007–2008 paneelit poistettiin ja kuori-ikkuna otettiin taas esiin. Samalla kirkon lattia laatoitettiin ja sinne asennettiin lattialämmitys. Piispa **Gustav Björkstrand** vihki kirkon uudelleen käyttöön 24.8.2008.

## JARLSGÅRD JUNGFRUDANS

Ungefär en kilometer från gamla kyrkan mot Sirnäs hittar man en skylt till Jungfrudansen. En märkt skogsstig leder upp till berget där en stor stenlabyrint, Jungfrudansen finns. Man vet inte hur gammal den är, men det berättas, att skolbarnen med sin lärare **Martin Ingo** skulle ha gjort om den år 1906.

Noin kilometri vanhalta kirkolta Sirnäsintietä löytyy opasviitta Jungfrudansen. Merkitty metsäpolku vie korkealle kalliolle, missä on iso kivilabyrintti, Jatulintarha. Sen iästä ei ole varmaa tietoa, mutta kerrotaan, että koululaiset opettajansa **Martin Ingon** kanssa olisivat korjanneet Jatulintarhan vuonna 1906.







Nivelax skola  
Nivelaxin koulu



Bjärkas Golf



Bjärkas Golf

## NIVELAX: SKOLA, GOLF OCH KERAMIK NIVELAX: KOULU, GOLF, KERAMIKKAPAJA

I **Nivelax by** finns den enda skolan i Västanfjärd. **Bjärkas gård** är ett gammalt sjömanshus, som varit i samma familjs ägo under 14 generationers tid. Familjeföretaget erbjuder inkvartering och har en 18 håls golfbana. Bjärkas blev år 2014 valt till Finlands bästa golfhotell. I Bjärkas gamla ladugård har det byggts en trivsamt restaurang. I samma byggnad finns även **Inge-May Koskelins** keramikverkstad.

Om man tar vägen mot Björkbodahållet kommer man först till **Flygarstenen**, efter den till **Sixten Huldéns Köp och Sälj**-butik och **Järvinens trädgård** med blommor året om.

**Nivelaxin kylässä** on Västanfjärdin ainoa **koulu**. **Bjärkas** on entinen merimiestalo, ja perheyrittys jo 14 sukupolven ajan. Bjärkaksella on majoitustiloja sekä 18-reikäinen golfrata. **Bjärkas Golf** valittiin Suomen parhaaksi golfhotelliksi vuonna 2014. Bjärkaksen entiseen navettaan on tehty viihtyisiä ravintola. Samassa rakennuksessa on myös **Inge-May Koskelinin keramiikkapaja**.

Matkan jatkuessa Björkbodan suuntaan tulee vastaan ensin **Lentäjänkivi**, sitten **Sixten Huldénin** osto- ja myyntiliike **Köp och Sälj** sekä **Järvisen puutarha ja kukkamyyämä**, jotka palvelevat ympäri vuoden.



Bjärkas Gård



Fredrik Bergholm, Bjärkas Gård



Kobböle kvarnen  
Kobbölen mylly

## TAPPO

Fortsätter man Västanfjärdsvägen mot Kimito kommer man till Tappo by. Där finns den gamla **Kobböle kvarnen**, som numera hör till Sagalunds museum. Vid **Tappo Tipu** kan man påträffa hönor på gården och köpa goda ägg. På andra sidan vägen hittar man **Engla-Charlottas** fina festkläder för barn.

Västanfjärdin tietä Kemiöön päin ajettaessa on Tappon kylä. Siellä on vanha **Kobbölen mylly**, joka nykyään kuuluu Sagalundin museolle. **Tappo Tipun** pihalla juoksentelvat kanat vapaina ja tuotteet kananmunat voi ostaa mukaansa itsepalvelupisteestä. Tien toisella puolella syntyvät **Engla-Charlotta** lasten juhla-asut.

# HÄNDELSE I VÄSTANFJÄRD

## TAPAHTUMIA VÄSTANFJÄRDISSÄ

### VÄSTANFJÄRDS VECKAN VÄSTANFJÄRD -VIKKO

Västanfjärds veckan i slutet av juni / i början av juli

Västanfjärd-veikko kesä-heinäkuun vaihteessa



### DANS TANSSIT

Dans på Kalkholmen vid Café Bar Eugenia

Tanssit Kalkholmenilla Café Bar Eugenia

Edward Eklund,  
tfn./p. 040 7071 075



### UTFÄRD TILL GRUVOR OCH VARVSPLATSER KAIVOS- JA TELAKKA- RETKET

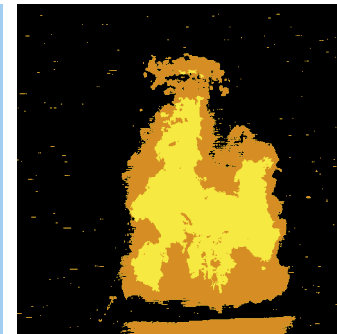
Runa Heino,  
tfn./p. 040 770 8292



### MIDSOMMARAFTON JUHANNUSAATTO

Midsommarstång reses samt midsommarlotteri vid Vårdkasen kl 14.30

Juhannussalon nosta ja juhannusarparajaiset Vårdkasenilla klo 14.30



### FORNELDERNAS NATT MUINAISTULIEN YÖ

Forneldernas natt på Kalkholmen den sista lördagen i augusti kl 21.30

Muinaistulien yö Kalkholmenilla elokuun viimeinen lauantai klo 21.30

### STUGUTHYRNING MÖKKIVUOKRAUSTA

[www.turehamn.com](http://www.turehamn.com)

Marielund  
tfn./p. 0400 525593,  
[info@visitvestlax.com](mailto:info@visitvestlax.com)  
[www.visitvestlax.com](http://www.visitvestlax.com)

### INKVARTERING MAJOITUS

Inkvartering och golf  
Majoitus ja golf

Bjarkas tfn./p. 0440 184653,  
0440300877,  
[www.bjarkas@bjarkas.com](mailto:www.bjarkas@bjarkas.com)

Inkvartering Majoitus  
Tallitonttu tfn./p. 050 5708746



### ALLSÅNG OCH MARKNAD YHTEISLAULUA JA MARKKINAT

Allsång och marknad på Kalkholmen

Yhteislaulua ja markkinat Kalkholmenilla

### BÅTPLATSER VENEPAIKAT

[www.kimitoon.fi](http://www.kimitoon.fi)  
[www.kemionsaari.fi](http://www.kemionsaari.fi)  
[www.turehamn.com](http://www.turehamn.com)



### LILLA JULSMARKNAD PIKKUJOULU- MARKKINAT

Lillajulsmarknad i Lammala

Pikkujoulumarkkinat Lammalassa

### GÅRDSLOPPISAR PIHAKIRPPIKSET

Gårdslöppisar runt om i Västanfjärd

Pihakirppikset eri puolilla Västanfjärdiä



### TEMAUTSTÄLLNINGAR TEEMANÄYTTELYT KESÄISIN

Sillisatama, Sundvik  
tfn./p. 045 6787891



### BÅTPLATSER OCH VINTERFÖRVARING VENEPAIKAT JA TALVISÄILYTYS

Berndt Hagman,  
Västanfjärds by,  
tfn./p. 040 5801934





För Västanfjärd, i tiden  
Västanfjärds Byaråd r.f.  
Västanfjärdin kylätoimikunta  
[www.vastanfjardsbyarad.fi](http://www.vastanfjardsbyarad.fi)



**Utgivare** Västanfjärds Byaråd r.f.  
**Julkaisija** Västanfjärdin kylätoimikunta  
**Redaktör** Toimitus Marjatta Karikoski  
**Layout** **Taitto** Poppius & Co  
**Tryck** **Paino** WhyPrint Oy

**VÄSTANFJÄRD**

60°02,6' 22°40,5'